

ครั้งที่ ๑

สิงหาคม 2555

กลุ่มชาวอุรุกรลาไวยจ

บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่

อารี ปาจัก

อุรุกรลาไวยจ

พิธีกรรมลอยเรือ

ภาพถ่ายโดย : นางสาวณัฐมน โรจนกุล

โครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรุกรลาไวยจ บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

อารี ปาจัก

อุรกลาโวจ

พิธีกรรมลอยเรือ

ภาพถ่ายโดย : นางสาวณัฐมน โรจนกุล

โครงการ “แนวทางในการศึกษาค้นคว้าของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรกลาโวจ บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

อุรควาโยจ

อารี ปาจัก

ผู้เขียน : จันทราพันธ์ ทะเลลึก
ศันสนีย์ ทะเลลึก
กัณทิชา ทะเลลึก
ทวิชัย ทะเลลึก

* ผู้ตรวจ : สมจิตร ทะเลลึก
บุญทิน ช้างน้ำ
สุทิน ทะเลลึก
นิรัตน์ หาญทะเล *

* ผู้ให้ข้อมูล : ประกอบ ทะเลลึก
สมใจ ทะเลลึก
มะราสี ทะเลลึก
ร่อหราน ทะเลลึก
แหมะหรี ทะเลลึก *

ประสานงานการผลิต :
กุมารี ลากาภรณ์
รณกร รักษ์วงศ์
อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์ *

* ออกแบบกราฟิก : สุมาลี หาญยศ *

ภาพประกอบ : ณัฐมน โรจนกุล

สารบัญ

ตัวหนังสือภาษาอุรุกรักลาโวยจ 1

ความเป็นมาของพิธิลอยเรือ 7

ลากู บวยจ ปราฐู ปาจัก 13

บาโอะ กายู ฟูล้ย ช่ามา กายูกูเมอ 15

บวยจ มีตา ตาโตะ 21

นารี บานา 35

ตีเมา ปราฐู 25

บาวา ปาจัก 33

เลบาล 37

อารี ปาจัก 39

บาโอะ กายู พาดัก 43

บวยจ อายะ อุบัยจ — มานี อายะ อุบัยจ 47

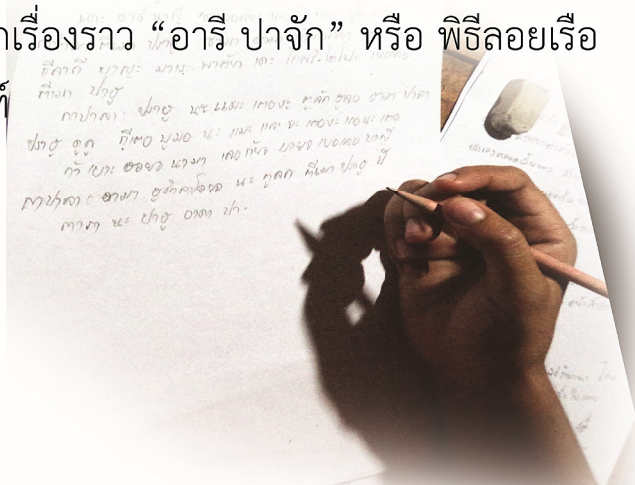
ตัวหนังสือภาษาอุรุกรลาโวจ

ตัวหนังสือ หรือ ระบบตัวเขียน ภาษาอุรุกรลาโวจ เป็นผลงานจากโครงการวิจัยเพื่อฟื้นฟูภาษาอุรุกรลาโวจที่มีทีมวิจัยชาวอุรุกรลาโวจ บ้านสังกาอู้ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ เป็นผู้จัดทำ โดยได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหิดลและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

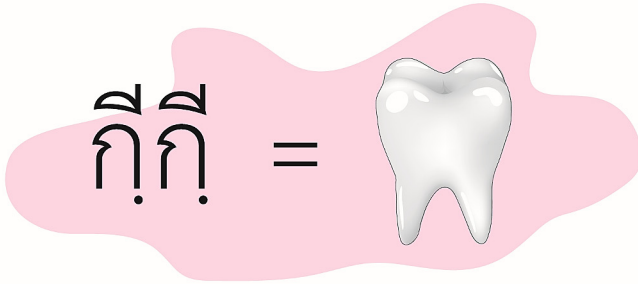

การจัดทำตัวหนังสือภาษาอุรุกรลาโวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อการฟื้นฟูภาษาอุรุกรลาโวจ โดยใช้ตัวหนังสือที่ทำขึ้นมาสำหรับใช้บันทึกเรื่องราว เรื่องเล่า นิทาน ตำนาน องค์ความรู้ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของชาวอุรุกรลาโวจด้วยภาษาอุรุกรลาโวจ ซึ่งตัวหนังสือภาษาอุรุกรลาโวจที่ใช้บันทึกเรื่องราว “อารี ปาจัก” หรือ พิธีลอยเรือ ในหนังสือเล่มนี้ มีลักษณะ

ในการจัดทำตัวหนังสือดังนี้

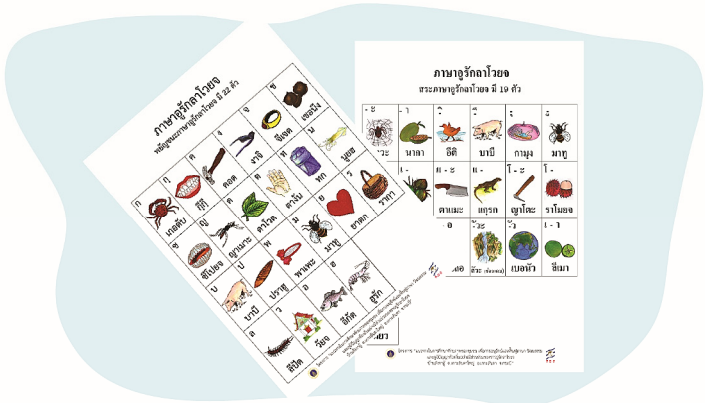
1. ตัวหนังสือต้องเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคมภายนอก โดยในที่นี้ได้เลือกใช้ตัวอักษรไทยในการเขียน
2. ตัวหนังสือง่ายต่อผู้ใช้ ไม่ซับซ้อนจนเกินไป
3. ตัวหนังสือต้องแสดงลักษณะของภาษาได้มากที่สุด สามารถเขียนแทนเสียงพิเศษในภาษาได้ เช่น “ก” ใช้เขียนแทนเสียงพิเศษในภาษาอูร์กลาโวจที่ออกเสียงคล้ายกับเสียง “ก” ปกติ แต่มีการออกเสียงที่ต่างกัน เช่นคำว่า “กึกึ” ที่แปลว่า “ฟัน”

4. ใช้ตัวหนังสือ 1 ตัว แทน 1 เสียง และไม่ใช้ตัวอักษรสูงในการเขียนภาษาอูร์กลาโวจ เนื่องจากตัวอักษรสูงจะมีเสียงวรรณยุกต์ติดมากับตัวอักษร ซึ่งจะต่างจากระบบเสียงพื้นฐานของภาษาอูร์กลาโวจที่ไม่มีเสียงวรรณยุกต์ เช่น ไม่ใช้ตัว ส – ศ – ช แต่ใช้ตัว “ซ”, ไม่ใช้ตัว “ช” แต่ใช้ตัว “ค”, ไม่ใช้ตัว “ห” แต่ใช้ตัว “ฮ”
5. ใช้สัญลักษณ์สมำเสมอ อย่างเป็นระบบ

6. สามารถใช้เขียนครอบคลุมภาษาอูร์กลาโวจในพื้นที่อื่น ๆ ได้
7. ตัวหนังสือสามารถพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้
8. ตัวหนังสือต้องเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบราชการได้ กล่าวคือ ภาษาอูร์กลาโวจสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ภาษาไทยได้ ด้วยการใช้อักขรไทย

ข้อสังเกตอย่างหนึ่งของการเขียนภาษาอูร์กลาโวจในหนังสือเล่มนี้ คือการไม่ใช้วรรณยุกต์ในการกำกับเสียงตัวหนังสือ เนื่องจากระบบเสียงพื้นฐานในภาษาอูร์กลาโวจไม่มีเสียงวรรณยุกต์ แต่ในภาษาพูดตามปกตินั้นมีโทนเสียงสูงอยู่ในคำพยางค์ท้ายทุกคำทำให้ดูเหมือนว่ามีเสียงวรรณยุกต์กำกับ ซึ่งในการใช้ภาษาอูร์กลาโวจตามปกตินั้น โทนเสียงสูงหรือโทนเสียงต่ำไม่ได้ทำให้คำมีความหมายคลาดเคลื่อนแต่อย่างใด

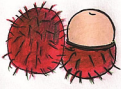

ภาษาอูร์กลาไวจ

พยัญชนะภาษาอูร์กลาไวจ มี 22 ตัว

ก เกอตับ	ก กี้กี้	ค คอด	ง งาจิ	จ จีเจด	ช เชอเน็ง
ซ ซีโปยจ	ญ ญูมาเอะ	ด ดาโวด	ต ตางัน	ท ทก	น นุยฮ
บ บาปี	ป ปราฮู	พ พาพะ	ม มาทู	ย ยาตก	ร รากา
ล ลี่ปัด	ว วัยจ	อ อี้กัต	ฮ ฮูร์ก		

ภาษาอุรุกรลาโวย
สระภาษาอุรุกรลาโวย มี 19 ตัว

- ะ	- ำ	- ิ	- ี	- ุ	- ู
ภาวะ	นากำ	อืติ	บำนี	กำมุง	มำทู
เ - ะ	เ -	แ - ะ	แ -	โ - ะ	โ -
พำพะ	กำม	ตำแม่ะ	แกุรก	ญำโตะ	รำโมยง
เ - ำะ	- อด	เ - อด	- ัวะ	- ัว	เ - ำ
ญำแม่ะ	ตีอด	เตอดเลอด	ลัวะ (ช่องแถม)	เบอดน้ำ	ลีแม่ำ
เ - ีย					
เมียว					

ภาษาอุรุลลาไวบง

พยัญชนะตัวสะกดภาษาอุรุลลาไวบง มี 11 ตัว

-ก สุรัก	-ง ปี้นัง	-ด เดียด	-น ตางัน	-บ ฮาญับ	-ม เคอนัม
-ย ตุบัย	-ยจ มูโลยจ	-ยฮ นุยฮ	-ว เมียว	-ฮ รุมะฮ	

ความป็นุมาของพิธิลอบหรือ

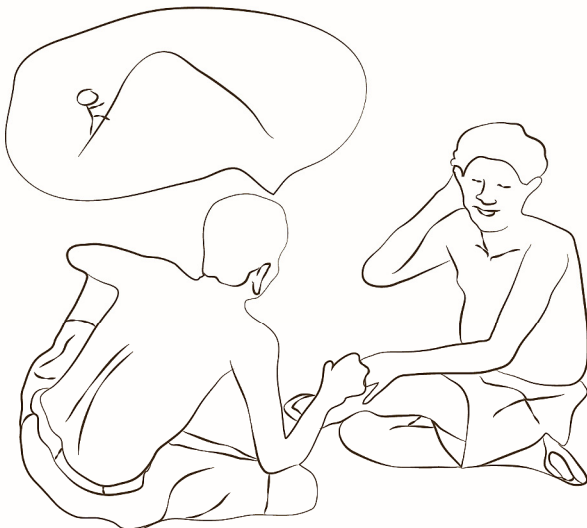
เดะ กาลานตุ อุรุกรักลาโวยจ โบะ ช่อยจ ปาจัก.
นาตี เดะ อุรุกรักลาโวยจ เบอและช่ บาเกะ มาแระช่ เดะ
กุนุงเยอรัย. รายา เดะ ลาโวยจ อารอก เบอเซอ
กึเตอ ดูโตะ เดะ ปุเลา กุาซี. กึเตอ บาลี ซี เดะ
ปาตัย รารัย. เดะ เกาะรัง. กึเตอ บาเกะซี เตอดะ
รอยจ ซาตั๊ก. เดะ ปาตัยจ ญิงปุเตะ.

กึเตอ ดูโตะ เตด ลามา โกะ เซอมียา เดะ
ตุโปะ ช่วยจ. เตด บายี ญาวา. กึเตอ อุรุกรักตุช่า
เดะ ตุโปะ. จะ นะ บวยจ กะ นามิ ปี เซอมียา
เดะ ตุโปะ บายี ญาวา. เตด ช่อยจ กึเตอ อุรุกรักตุช่า
ดูวา อุรุกรัก. จะ ซีไนยช่ ช่ามา จะเจตนา. ญา ญาแญะ
บุเกะ ซี ดูวา อุรุกรัก. ตาชู้ กุญา อีจัยจ กะนามิ.
ซี บวยจ ปราชู้ เดะ บุเกะ. ยางัน กายู ปูลัย.
ช่ามา กุเมอ. นาตี บารัก เปอกะ ปราชู้.

ความเป็นมาของพิธีลอยเรือ

ในอดีตชาวอุรุกรลาโวจยังไม่มีพิธีลอยเรือ แต่เกิดจากชาวอุรุกรลาโวจที่เร่ร่อนมาจากกุงนุงเยอรัย มาถึงทะเลอันดามัน และมาหยุดจอดที่เกาะกาจี้ และย้ายมาอีกที่ที่หาดราชาที่เกาะรัง จากนั้นก็ลอยเรือมาเรื่อย ๆ จนถึงเกาะลันตาที่หาดยังปูเตะ

อยู่ที่หาดยังปูเตะได้ไม่นานชาวบ้านก็เริ่มล้มป่วย คนแก่ในหมู่บ้าน 2 คนชื่อ เจะซีนัย กับ เจะเจตนา นั่งคิดว่าจะต้องทำอย่างไรดีให้คนในหมู่บ้านหายป่วย นึกอย่างไรก็ไม่รู้จึงพากันไปที่บนเขา เพื่อจะไปทำเรือโดยมีส่วนประกอบเป็นไม้ตีนเป็ดและไม้กำ (ระกำ) เป็นไม้ต่อเรือ

តាណា ឥដ្ឋ. ទេសីយ៍ ឆាំមា ទេសីយ៍ បាវា
ប្រាង្គ ឥដ្ឋ. កេ បាវេក បាយេ កែ ឆ្មេមេឆ ឆាវៃយ
មេ ឆាវៃយ បាយេ ឆាវៃយ បេលេឆ បេឆ បារីក ពេត
បាយិ. ឥដ្ឋ កេ បាយេ កែ បូមា. ខាមេត បរិយេ.
បារីក ពេ ករិត. ទេ ឥ បេឆ ពេ ប្រាង្គ. ក្តែតខ ខាតា
ខួរក្តារបាវ ឆាវៃយ ឆាវៃយ កាតាវេ. បេលេឆ ឥ កែ
ខួរក្តារបាវ បារីយ៍. យាវ័ន ឥដ្ឋ បាយេ ឥ បាយិ
ឆាវៃយ. ទេ បេលេឆ បេលេឆ បារីក ពេត បាយិ ពេឆ.

តាណា ឥដ្ឋ បាយេ ឆាវៃយ. មេ រេយេ បូកែយ
ពេ មេ បេលេឆ ពេឆ. ទេសីយ៍ ឆាំមា ទេសីយ៍
ឆាវៃយ បូកែយ ទេ បាយិ ពេឆ. ក្តែតខ បេលេឆ ប្រាង្គ ពេ
បេលេឆ មេ មេ ឥដ្ឋ ឥ ឆាំមា កែឆាវៃយ. បេលេឆ
បាវា កែ បារីក ពេត បាយិ ឥ ពេ ក្តែតខ បេលេឆ
ឥ ឆេបេឆា បារីក មេ បាយិ. មេឆេ ឥដ្ឋ.

พอทำเสร็จจะขึ้นย กับ เจะเจดนา ก็พาเรือลงมายังหมู่บ้าน และชวนชาวบ้านมาทำพิธีและร่วมสนุกกัน การทำพิธีก็จะเอาข้าวสาร และอื่น ๆ เป็นเครื่องคร่ำมาใส่ และนำสิ่งของไม่ดีมาใส่ในเรือ เพื่อจะได้อลอยไปกับเรือ พอชาวอุรุกลาโวจเอาของมาใส่ในเรือเสร็จ จะขึ้นย กับ เจะเจดนา ก็ดูเวลาถ้าเหมาะสมแล้วก็จะเอาเรือไปปล่อย เพื่อนำสิ่งไม่ดี ผากไปกับเรือโดยผ่านบรรพบุรุษ ให้สิ่งไม่ดีลอยไปกับเรือถึงกุงงเยอรัย แล้วให้เหลือแต่สิ่งที่ดีเข้ามาในหมู่บ้าน

ເລອປ້ຍຈ ປີ ເຕດ ລາມາ ໂກະ ເຮອມິຍາ ເດະ
ຕູໂປະ ບາຍີ ຈາວາ. ໂກະ ເຮອມິຍາ ບາຍີ ສາຕີ.
ກີເຕອ ຈະຮືນ້ຍ໌ ສ່າມາ ຈະເຈດນາ ບວຍຈ ລາກູ
ປີ ບາຍີ.

ກີເຕອ ກາໂຕະ໌ ບວຍຈ ປີ ຟາ ຕາໂອດ ອາດາ
ດູວາ ກາລີ. ບູລັດ ນັມ ສ່າມາ ບູລັດ ເຮອເບອລ້ຍ໌.
ນາຕີ ປ້ຍຈເບອລ້ຍ໌ ຮອຍຈ ເຮອເກອລັບ. ກີເຕອ ລາກູ
ປາຈັກ ອາດາ ຕະ ວິຕູ ຮອຍຈ ກາລານີ.

ກະກີເຕອ ຈະນະ ດູໂຕະ ເຕດ ເບອເລະ໌. ຈາວາອາດາ
ໂກະ ຈີນາ ກາລາ ວິຕູ ເມອເລາ ເຮີຍບ ເຕດ ຕາສູ່.
ກີເຕອ ບາເກະ ປູລັກ ຟາເບະ ຕາໂກຍຈ. ກີເຕອ ບາເກະ
ປີ ເດະ ປາຕ້ຍຮາຍາ. ເຕດ ລາມາ ບາເກະ ມາແຮະ໌ ເດະ
ຕູໂປະລາມາ ປູລັກ. ຈະ ນະ ດູໂຕະ ຕາປີ ເຕດ ລາມາ
ບາເກະ ປີ ຮອຍຈ ປາຕ້ຍ “ເຮອກາ ອູ”. ປາຕ້ຍ ຈີ
ດູໂຕະ ປາຕ້ຍ ປູເລາ ນາຕີ ເຕອໂລະ ບາຍີ. ກະກີເຕອ
ອຸຣັກລາໂວຍຈ ຈະ ດູໂຕະ ເດະ ຈີ ບາຍີ ດະ໌. ກີເຕອ
ບວຍຈ ໂກະ ຮູມະ໌ ມິຍາ ມາກັດ ຕະ ວິຕູ ຮອຍຈ ວິນີ.
ອາຣີ ສ່າປິ໌ ປາຈັກ ເຕດ ປີ ເຕອເບະ ລາໂວຍຈ ຜະຣີ.

และผ่านไปไม่นาน ชาวบ้านก็เริ่มดีขึ้น เจะซีนัยกับเจะเจตนา คิดว่าถ้าทำกันทุกปี ปีละ 2 ครั้ง คือ เดือน 6 และเดือน 11 ขึ้น 14 ค่ำ แล้วทำให้ชาวบ้านดีขึ้นและมีความสุขจึงยึดถือและปฏิบัติเป็นประจำ ละยเรือตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ปัจจุบันชาวอุรุกรลาโวจได้เปลี่ยนมาจัด ในเดือน 6 และเดือน 11 ขึ้น 13 ค่ำ

ชาวอุรุกรลาโวจอยู่ที่หาดยังปุเตะได้ไม่ทันไรก็ต้องย้ายอีก เพราะมีคนจีนเข้ามาอาศัย และชาวอุรุกรลาโวจพูดไทยไม่เป็น จึงกลัวและพากันย้ายที่อีกครั้ง มาถึงหาดศรีรายา และเข้าไป อยู่อาศัยที่บ้านหัวแหลม แต่ในที่สุดก็ต้องย้ายเรืออีกจนมาถึง ที่หาดสังกาอู่ซึ่งเป็นที่อยู่ท้ายสุดของเกาะลันตาและเป็นพื้นที่สงบ หลังในพิธีลอยเรือห้ามทุกคนออกทะเลในหนึ่งวัน

ລາກູ ບວຍຈ ປຣາຊູ່ ປາຈັກ

ເຕະ ເບອເລະຮ່ ບວຍຈ ປາຈັກ. ລູເມາະຮ່ລາໂວຍຈ ນະ
ອາດາ ເບອກີຣາ. ເບອປາດັຍຈ ນະ ເຕອຈະຮ່ ເກອປາລາ
ບາມ້ຍ ສີກຸ ອູຣັກ. ອາດາ ລາກູ ບວຍຈ ເຕດ ຜູ່ປາ.

* ເກອປາລາ ລກ ຜ່າ. - ປີ ທາຍາ ບູມອ ຈະ ນະ
ບວຍຈ ປາຈັກ ເຕດ.

* ເກອປາລາ ລກ ດູວາ. - ປີຈາຣະ ກະ ລູເມາະຮ່ກີຕາ.
ປີຣີ ທາຊູ່ ມາຜ່າມາ. ຈະ ນະ ປີຣີປາດັຍຈ ບວຍຈ.

* ເກອປາລາ ລກ ສີກຸ. - ພາກີ ກື້ອຍາ ປີຣີ ກະ ລູເມາະຮ່
ກີຕາ., ມານາ ເຕອຈະຮ່ + ປີບາໂຮ່ະ ກາຍູ ກູເມອ., ມານາ
ເຕອຈະຮ່ + ແມະລັ້ຍຮ່ ລັ້ຍຮ່. ໂກະ ເຮອມີຍາ ບວຍຈ ປຣາຊູ່
ປາຈັກ.

ລາກູ ກະ ກີນີ ປີລັກ ທາໂຮ່ດ. ນະ ອາດາ ເຮອມີຍາ
ບວຍຈ ປີລັກ ກາລີ ດະຮ່., ບາຍະ ພາກີ ກື້ອຍາ ຜູ່ດະຮ່
ດະຮ່ ໂກະ ລູເມາະຮ່ກີຕາ ນະ ເບອກີຣາ ກື້ອຍາ., ງາເຣະ
ປັ້ຍຈ ເບອລັ້ຍຮ່ ເກອລັບ. ກູງາ ນະ ບວຍຈ ກະກີນີ

ขั้นตอนพิธีลอยเรือ

ในการจัดงานพิธีลอยเรือ ชาวอุรุกลาโวจจะมีการประชุมร่วมกัน โดยแต่งตั้งหัวหน้าจัดงาน 3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน คือ

คนที่ 1 ทำหน้าที่ติดต่อกับโต๊ะหม่อว่าจะทำพิธีหรือไม่

คนที่ 2 ทำหน้าที่ประกาศให้ชาวบ้านรู้พร้อมกัน เตรียมตัวจัดงานร่วมกัน

คนที่ 3 ทำหน้าที่แบ่งงานให้กับชาวบ้าน เช่น ใครไปตัดไม้กำ ใครเป็นผู้ควบคุมการต่อเรือ เป็นต้น

ส่วนใหญ่หน้าที่เหล่านี้จะมีบุคคลที่รับผิดชอบอยู่เป็นประจำทุกปี เมื่อแบ่งหน้าที่กันเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านจะเริ่มดำเนินงานวันแรก ในวันขึ้น 14 ค่ำ ตามขั้นตอน

บาโหะ กายฺ ฐลัຍ် ชำมา กายฺกุเมอ

กัปภากั ฐุโกย ลาปัด ปากั. โกะ ลูเมะช
ลาโวยจ นอกเดะ นะ ชี บาโหะ กายฺ. ปาคัຍจ
พากั ลูวา. ชี บาโหะ กายฺ ฐลัຍ်. กุญา กุโตะช
ชี มัฎา ฐุมอ ลูล. เบอเละช ชี บวยจ เปอตาเวอ.
มิตา บาโหะ กายฺ ฐลัຍ်ช. ชี อาดา บรัยช. ชำมา
ดาโวด กุาเนอรุชา. อาเมต อาเย บอช. กัเตอ
ตุโตะ มาเรอมา. กะกัเตอ ฐุมอ นะมิตา เปอตาเวอ.

กัเตอ ฐุมอ บวยจ เปอตาเวอ ชูตะช. เกอปาลา
บาโหะ กายฺ ฐลัຍ် มาชำมา. ลูเมะชลาโวยจ นะ
ยาลัด ชี เดะ กายฺ ฐลัຍ် มาเรอมา. บาวา บรัยช
ชำมา ดาโวด กุาเนอรุชา เดะ บวยจ เปอตาเวอ
ชูตะช ตะช. ยำจัน อาระ ฐุเตะช ตัฎา ฐูลิ. ชีชะ
เซอ บาทัก.

ตัดไม้กำ / ไม้ตีนเป็ด

ตอนเช้าเวลา 8 โมงเช้า ชาวอนุรักษ์ไวยจที่ต้องไปตัดไม้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกไปตัดไม้กำ และกลุ่มที่สอง ไปตัดไม้ตีนเป็ด พอแบ่งกันเสร็จแล้ว กลุ่มที่ไปตัดไม้กำก็พากันเดินขึ้นเขา แต่ส่วนที่ไปตัดไม้ตีนเป็ดต้องไปหาโต๊ะหมอกก่อน เพื่อไปทำพิธีขอเปอตาวเวอ ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในการตัดไม้ตีนเป็ดจะต้องมี ข้าวสาร กับใบกาเนอรูซา (ใบเฉียงพร้า) และต่อมาก็เอาน้ำมาผสมและตำพร้อม ๆ กัน ดังนั้น โต๊ะหมอกก็จะให้เปอตาวเวอ

ກີເຕອ ຈີ ຣອຍຈ ເຕະ ກາຍູ ນູລື້ຍ. ເກອປາລາ
ບາໂອ້ະ ກາຍູ ນູລື້ຍອ່. ປີດາ ບວຍຈ ກາຍູ ລູນ້ືຍອ່.
ເຕະ ເບອເລະອ່ ບວຍຈ ເປອຕາເວອ ດະ. ບາໂອ້ະ ກາຍູ
ປາຖັກ ດູວາ ຕີກາ ເດອປາ. ອາເມດ ນອກ ເບາະອ່ອຍຈ
ເດອອັດ.

ກີເຕອ ນະ ອາເມດ ບຣັ້ຍອ່. ອ່າມາ ດາໂວດ
ກາເນອຣູຊາ ຈີ ສີເບອ ເຕະ ນູອ່ດ ກາຍູ ນູລື້ຍອ່.
ເຕະ ຈີເລະອ່ ຕາໂຣະອ່.

ກະກີເຕອ ລູເມາະອ່ລາໂວຍຈ. ປາຄັ້ຍຈ ບາໂອ້ະ ກາຍູ
ນູລື້ຍ. ກີເຕອ ຈີລັກ. ຈະ ເກອນະ ເຕດ. ກະ ເກອນະ
ປາຄັ້ຍຈ ຕູລກ ບາໂກຍຈ ຕູຣດ ກະ ຕູໂປະ.

พอโตะหมอทำเปอตาวอเสร็จ ผู้ทำหน้าที่ตัดไม้ตีนเป็ดก็จะเลือกตัดไม้ที่มีความยาวประมาณ 2 -3 เมตร ไม่มีกิ่งไม้ ไม่ติดข้อ เพื่อจะนำไปทำกระดูกงู และถ้าเลือกแล้วก็นำข่าวสารที่เปอตาวอแล้วไปประพรมที่โคนต้นไม้ตีนเป็ดที่เลือกไว้ และชาวบ้านก็พากันตัดและช่วยกันปกเปลือก พอเสร็จและครบตามกำหนดก็ช่วยกันขนลงมาที่หมู่บ้าน

โกะ ลูมาะฮ์ เตะ ซี บาโห้ะ. กายู ญูเมอ. กาปาလာ
บาโห้ะ กายู ญูเมอ. บาวา ยาลัด แมะฮ์ รอยจ เตะ ฆุฮัด
กายู ญูเมอ. กะนะ บาโห้ะ ฆุฮัด กายู ญูเมอ. นอก ตา
กาโตะฮ์ เบอตาฮ์. เบอเมอเลอ. จะ กามิ นะ บาโห้ะ กายู
ญูเมอ กาลาตุ. กิเตอ บาโห้ะ เบอเละฮ์ ตาราทา ตะฮ์.
กายู ญูเมอ เตะ นะ บาโห้ะ ลัยจ นอก เตะด ซีเกะ
ปาญัก ตูวา ติกา เดอปา. กิเตอ กะ บาโห้ะ ฮุตะฮ์.
ปากัยจ ญูแฮะ ญูเละ ฆุฮัด กายู ญูเมอ.

กะกิเตอ ปีล็ก จะ เกอนะ ซาตุยจ ฆัยจ ฆูโละ
ปาตัก. กิเตอ ฮีกัยจ กายู ญูเมอ. ตูลก บาโกยจ
ตุรด มาแระ เตะ บาวะฮ์. นาตี ตาปีก รุมะฮ์ ฮาดา
นะนานะ ซี ซาโมยจกายู อูร์ก ตูฮา ปาลู เกอนัก.
ซี ซาโมยจกายู ญูเมอ. มาโห้ะ เตะ ตูโปะ. ปากัยจ
รามัย ตาราทา.

ส่วนพวกที่ทำหน้าที่ไปตัดไม้กำ พอเดินมาถึงต้นไม้กำ ถ้าจะตัด ต้นไหนก็ต้องพูดว่า “พวกเราจะตัดไม้กำ” คือเป็นการขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การตัดไม้กำไม่มีพิธีมากเหมือนไม้ตีนเป็ด แค่บอกกล่าวก็ตัดไม้ได้แล้ว ต้นไม้กำต้องตัดต้นที่ไม่มีข้อ ยาวประมาณ 2 – 3 เมตร เมื่อตัดเสร็จ ก็ช่วยกันปอกเปลือกไม้กำ แล้วนับให้ครบ 140 ท่อน และมัดรวมกัน จากนั้นก็ช่วยกันนำมาที่หมู่บ้าน

จากนั้นก็จะมีเด็ก ๆ และคนแก่ตีรำมะนาคอยต้อนรับกลับสู่ หมู่บ้านอย่างสนุกสนาน

ชาวอุรุกลาไวยจเชื่อว่า เวลาตัดไม้กำหรือไม้ตีนเป็ด มีข้อควรปฏิบัติ คือ อย่าลบหลู่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อย่าพูดจาไม่ดี เป็นต้น

ບວຍຈ ມີຕາ ດາໂຕະ

ເຕະບູໂກຍ ຕີກາ. ໂກະ ເໜ່ອມີຍາ ມາແຮະຮໍ ດູໂຕະ
ຮາຕາ ມູຮໍາ. ບວຍຈ ມີຕາ ດາໂຕະ ກາມ້ຍຈ ເຕະ ຕູໂປະ.
ກະກືເຕອ ໂກະ ເໜ່ອມີຍາ ອາເມດ ໂກະ ໂກຍ ບາຣັກ
ມາເນະຮໍ. ເກອມັກ. ສີເຣະຮໍ. ປີໂນ້ງ. ແດດ. ລີເລດ ມາທູ
ປີຢູກາ. ກະກືເຕອ ບາຣັກ ເຕະ ບູມອ ມະ ບວຍຈ. ມະ
ມີຕາ ດາໂຕະ. ອາດາ ໂກຍ ລູໂຍະຮໍ ສີ. ບາຣັກ ມາຜະຮໍ
ຮໍາຜົ້ບ ມາຜະຮໍ ແດດ ລີເລດ ມາທູ. ເກອມັກ. ອາຣະ
ປູເຕະ ຕີກາ ບູລີ. ປີຜະ ເໜ່ອ ບູກຸຍຮໍ.

ບູມອ ລູໂຈະຮໍ ແດດ ມະ ບວຍຈ ມີຕາ ດາໂຕະ. ມີຕາ
ຈະມະ ບວຍຈ ປາຈັກ ເຕະ ຕູໂປະ. ມີຕາ ເຕະ ຕູຮັດ
ຕາເນະຮໍ. ຕູຮັດ ຍາລັດ. ກະກືເຕອ ບວຍຈ ຈາເຣະ ກະ
ໂກະແຈໂກຜົ້ງ. ກະກືເຕອ ໂກະ ເໜ່ອມີຍາ ມະ ລູໂຈະຮໍ ແດດ
ເປອ ກັກແດດ. ມະລີ້ຮໍຍຈ ຈະ ຕາໂຮ້ດ ອີນີ ມະ ອາດາ
ນາມາ ເໜ່ອຈະຮໍ ຮໍາມາ ລູເມາະຮໍລາໂວຍຈ ເຕດ.

ทำพิธีขอตาโตะ

ช่วงเวลาประมาณบ่ายสามโมง ชาวอุรุกรลาโวจรวมตัวกัน เพื่อทำพิธีขอตาโตะก้ามัยจ ที่บ้านหัวแหลม โดยชาวบ้านจะนำขนม ของหวาน ข้าวตอก หมากพลู และเทียนซีผึ้งไปด้วย ส่วนของที่ โตะหมอใช้สำหรับทำพิธีคือ ขนมเจ็ดสี ไก่สุก ไก่ดิบ เทียนซีผึ้ง ข้าวตอก เหล้าขาว 3 ขวด บุหรี่ 1 ซอง

โตะหมอทำพิธีขอว่าจะจัดงานลอยเรือบริเวณบ้านหัวแหลม โดยขอเจ้าที่เจ้าทางและบอกกล่าวกับ บรรพบุรุษทั้งหมด จากนั้นชาวบ้าน

จะจุดเทียนบริเวณศาลตาโตะคนละ 1 เล่ม โตะหมอทำพิธีดูเทียน เพื่อทำนายว่า ปีนี้ปลา กุ้ง จะเยอะหรือไม่

อาดา ซาปา เตะ เบอเน็ญย้อ กะกั๊เตอ เตะด.
ราซา อุกั๊ย จ้อ ปัยจ ซาปา เตะด เบอเละช้อ อุกั๊ยเน็
ญย้อ. นะ อาดา อารี ๓ะระช้อ. กะกั๊เตอ โปด มียา
มากั๊ด เตะด เบอเละช้อ.

กะบุมอ ญาแระ จะ ๓าโ๓๓ อีเน็ มียา มากั๊ด
เตะด บายิ นะญาแระ บรี ๓ูเฆาะช้อกั๊๓า ๓ูลก ๓ูโจะช้อ
๓๓๓. ยำจัน ๓ีระช้อ ปีนี้้ง. ๓ีญื่อมะช้อ ๓ูลก มี๓า ๓ูลัก.
บุมอ บวยจ ๓ู๓ะช้อ ๓ะช้อ. บารัก เตะ นื่อจะ. บาวา
๓ี เตะองจะช้อ เตะ ๓ิ๓ิก อาเย. โ๓ะ บารัยจ ๓ี ๓ู๓ั๓ ๓ู๓ั๓.
๓ู๓ั๓ ๓าโวยจ. เบอเละช้อ มากั๊ด บารัก เตะ ๓ูเฆาะช้อกั๊๓า
บาวา มาแระช้อ มากั๊ด เตะ ๓าโ๓ะ บากั๊.

บุมอ เตะองจะช้อ บวยจ ๓าโ๓ะ อาดา เกอปา๓า.
ยาลั๓ ๓ู๓ะ๓ั๓. นะ ๓ูเฆาะช้อกั๊๓า เตะ มาแระช้อ บวยจ
๓าโ๓ะ. อาเม๓ บรี บุมอ ๓ูเกาะ นะ๓ิ.

มีใครที่เคยบนไว้แล้วไม่ได้แก้บน ให้รีบแก้โดยด่วนหากชาวบ้าน
ไม่ได้แก้บน จะมีอันเป็นไป ทำมาหากินก็ไม่ได้

หากโຕ้ะหมอทำนายว่า ปีนี้จะทำมาหากินไม่ดี จะบอกให้ชาวบ้าน
ช่วยกันจุดเทียน และนำหมากพลูไปไหว้ช่วยขอกันอีก

เมื่อโຕ้ะหมอทำพิธีเสร็จแล้ว ของที่ทำพิธีส่วนกลางจะนำไปวาง

ไว้ริมน้ำทางทิศตะวันออก และวาง
ในป่าทิศทางตะวันตก เพื่อให้เจ้าป่า
เจ้าทะเลได้กิน ส่วนของที่ชาวบ้าน
ไปร่วมพิธีก็จะแบ่งกันกิน
ในระหว่างที่โຕ้ะหมอกำลังทำพิธี

จะมีผู้นำขอรับเงินบริจาคจากชาวบ้านที่ร่วมพิธีและนำไปให้โຕ้ะหมอ

ตีเมาะ ปรำฮู้

เดะ ฮารี นาเญะ ลีมาเบอลัยฮ์ เกอลับ.
เดะ บูโกย ตีกา. เกอปาလာ ตีเมาะ ปรำฮู้ ซำมา
ฮำมา ลูเมาะฮ์ลาโวยจ. โหะ เถอจะฮ์ กี้ลากี้ บาญะ
มาแระฮ์ ปาคัยจ เดะ กอซี เถอจะฮ์ ตูโปะ ปรำฮู้.

เกอปาလာ ปรำฮู้ นะ มาแระฮ์ เถอจะฮ์ ลุนัยฮ์.
ฮำมา ตูโตะ ปรำฮู้ อูลุ. กิเเทอ บุมอ นะ มาแระฮ์
ลัยจ จะ เถอจะฮ์ เกอเนา เเทด.

กะ ฮ้อย ซำละฮ์ นามา. ปาคัยจ บอยจ
เบอเละฮ์ บายี. กาลาปา ฮำมา ลูเมาะฮ์ลาโวยจ
นะ ตูลก ตีเมาะ ปรำฮู้ ฮี.

ฮารา นะ ปรำฮู้ ฮาดา ปาญัก อูวา รวยจ
ตีกา เเดอปา. ปีล็ก ฮาฮัด ฮารา นะ ปรำฮู้ เเทด
ฮูปา. เเทด ฮูปา อูโตะ เดะ เกอปาလာ เถอจะฮ์
ตูโตะ ปรำฮู้.

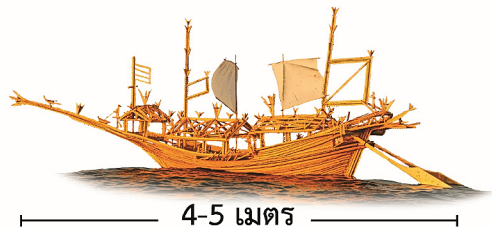
ต่อเรือ

ในวันขึ้น 15 ค่ำ ช่วงเวลาประมาณตี 3 หัวหน้าต่อเรือพร้อมกับชาวบ้านบางส่วน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายมารวมกันที่ศาลากลางหมู่บ้านเพื่อต่อเรือ

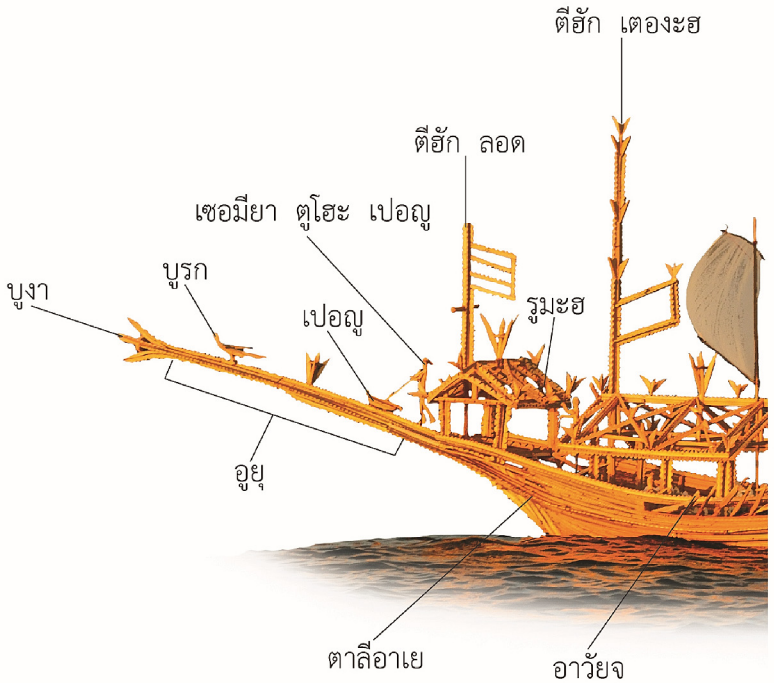
โดยหัวหน้าเรือจะมาตั้งกระดุกงกับหัวเรือก่อน แล้วโต๊ะหมอมจะมาตรวจดูว่าตั้งถูกหรือไม่ ซึ่งหากไม่มีปัญหาอะไรติดขัดหัวหน้าเรือและชาวบ้านจะช่วยกันต่อเรือ

ขนาดของเรือมีความยาวประมาณ 4 – 5 เมตร ในแต่ละปีขนาดของเรือจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับการวางองศาของหัวหน้าต่อเรือ

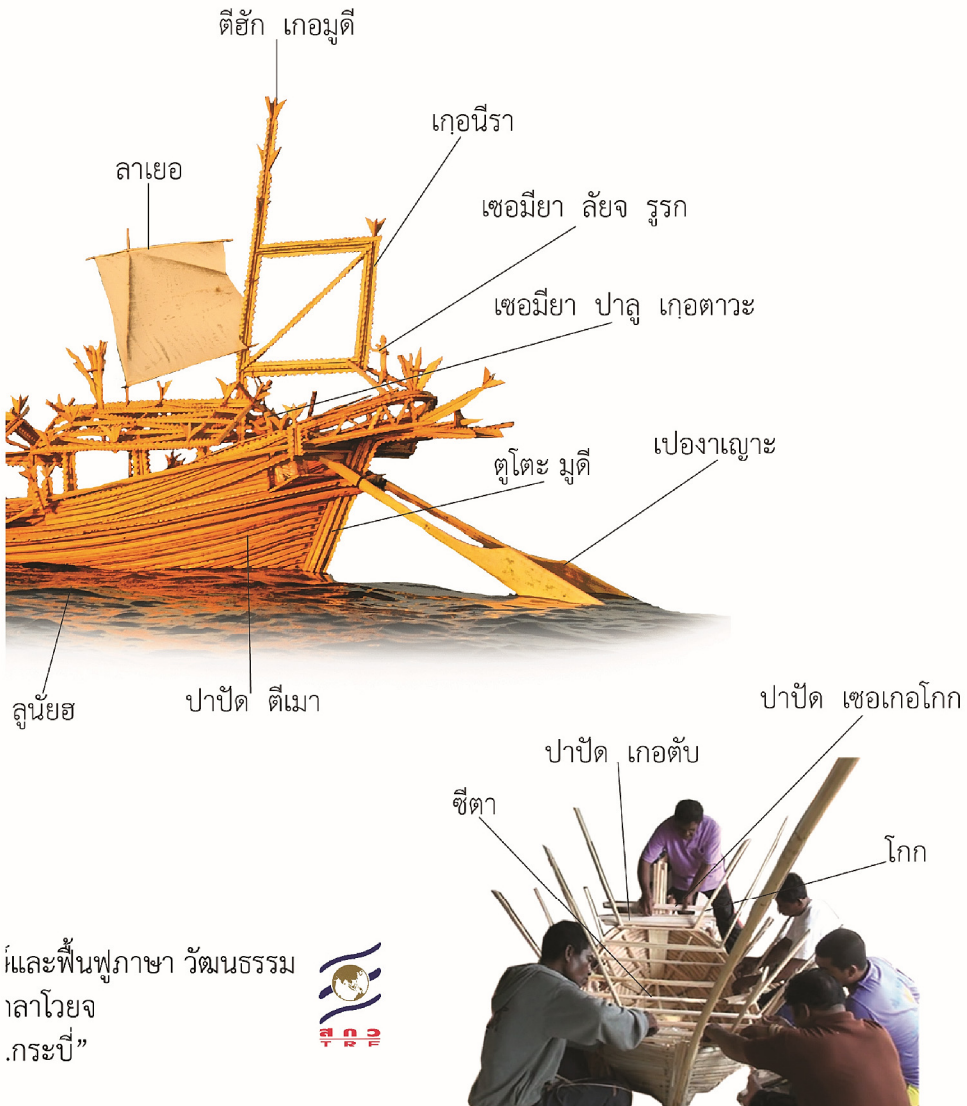
เรือในพิธีลอยเรือ บ้านสังกะอู้

โครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์
และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุร
บ้านสังกะอู้ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ

ปาจัก

[ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่

และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม
ลาโยจ
.กระบี่”

ປີລັກ ກາລີ ເດະ ຕີເມາ ປຣາຊູ. ພະ ອາດາ ເໜ່ອມີຍາ
ຜາໂຈະ ພ້ຍຈ ຮອຍຈ ສີມາ ອູຣັກ ຜາອູຣັກ ພະ ລ້ຍຈ ເດະ
ຜູ້ໂຕະ ປຣາຊູ. ສາມາ ມູຕີ ປຣາຊູ. ປາດັຍຈ ເດະ ປຣາຊູ
ຜາເຕອ ບູຈາ. ເປອຽ. ເໜ່ອມີຍາ ຜູ້ໂຂະ ປາຣີ. ຕີມະ. ບາຣັກ
ອີຕູ ເຕດບຣີ ປູຕຸຍຂໍ ກີເຕອ ເປອຽ ເໜ່ອມີຍາ ບູຣກ. ຜາໂວຂໍ.
ເຈັບເປອ.

ກະກີເຕອ ບາຣັກ ເດະ ບວຍຈ ປຣາຊູ ເດະ ລູປາ ເຕດ
ເບອເລະຂໍ. ຜາເຕອ ລາເຍອ ປຣາຊູ. ຣູມະຂໍ ຕີກາ ປີຢີ.
ເປອ ຈາຍາ ຈະ ນາຕີ ຣູມະຂໍ ເໜ່ອມີຍາ ເປອກັກ ເກອ ມູຕີ
ປຣາຊູ. ຜາມາ ເໜ່ອມີຍາ ເບອນາເວະ ລາເຍອ. ຜາມາ ເໜ່ອມີຍາ
ເບອກັກ ເກອມູຕີ. ບາຣັກ ເດະ ເປອກະ ປຣາຊູ ກູຜາ ອາເມດ ປູໂລະຂໍ
ບວຍຈ ສີປາກູ ສາຍາສາບິຂໍ.

ในการต่อเรือจะมีผู้รับผิดชอบหลัก 4 -5 คน คนหนึ่งจะดูที่หัวเรือ และ ท้ายเรือ รวมถึงของตกแต่งภายในเรือ เช่น ดอกไม้ เต่า คนแพง ปลากระเบน ปืน ซึ่งของตกแต่งที่จะขาดไม่ได้ คือ เต่า คน นก สมอเรือ ธง นอกจากนี้ส่วนประกอบของเรือที่สำคัญคือ ใบเรือและบ้าน 3 หลัง โดยเชื่อว่าเป็นบ้านพักของคนขับเรือ คนคุมหางเสือเรือ และ คนขึ้นใบเรือ ส่วนในการประกอบเรือจะใช้ตะปูที่ทำจากไม้ไผ่ทั้งสิ้น

ຜີເມາ ປຣາຊູ່ ປາຈັກ ເຕະ ກາລາ ນູຕູ. ໂກະ
ລູເມາະຮັກິຕາ ປາດັຍຈ ຫາມາ ຈີ ຜີເມາ ເຕະ ຕູໂປະ.
ບວຍຈ ປຣາຊູ່ ລີມາ ຍັບ ຫູ່ດະຮັ ດູລູ ເຕອຈະຮັ ມາລັບ.
ເຕອຈະຮັ ຜີເມາ ປຣາຊູ່. ອາດາ ລູເມາະຮັກິຕາ ປາລູ
ກື້ອນັກ ສີ່ອ ມາຕາ. ເບາະ ຮ່ອຍ ເປອມາລູ ຣູບາຣູ.
ອາດາ ໂກຍ ມະຮັຣູມະຮັ ນະ ລູເມາະຮັລາໂວຍຈ. ເຕດ
ມາກັດ ອາຣະ.

ເຕອຈະຮັ ບາຣະ ລານີ ລູເມາະຮັກິຕາ ນະ ຕູລກ
ຜີເມາ ປຣາຊູ່ ເຕະ ກອສີ ດາລັບ ຕູໂປະ. ເຕະ ເຮອກາອູ
ບວຍຈ ລາມາ ນູໂກຍ ເຮອນູໂລະຮັ ຍັບ. ອາດາ ເປອມາລູ
ລູເມາະຮັກິຕາ. ຍາຈັນ ປອມາລູ ຣູບາຣູ ມູກ. ດະຮັ ບາກັກ
ເຕະ ຜີເມາ ປຣາຊູ່ ຫູ່ດະຮັ ດະຮັ. ໂໜະ ມາຕາ ອາຣີ
ບາເລະຮັ. ລູເມາະຮັກິຕາ ມາແຣະຮັ ປາດັຍຈ ນະ ແອ່ ປາຈັກ.
ເຕະ ເຮອກາອູ ບາວາ ຍາລັດ ປຣາຊູ່ ປາຈັກ ຈີ ຮອຍຈ
ຕູໂປະ. ຍາລັດ ຍາໂວຮັ ລີມາ ກີໂລ.

การต่อเรือในอดีต ชาวบ้านจะรวมกันไปต่อเรือที่บ้านหัวแหลม ใช้เวลาต่อเรือ 5 ชั่วโมง เสร็จก่อนเที่ยงคืน ในขณะที่ต่อเรือจะมีชาวบ้าน ตีโทนอย่างต่อเนื่อง ไม่มีดนตรีสมัยใหม่ มีขนมพื้นบ้านและไม่ดื่มเหล้า

ในปัจจุบัน ชาวบ้านจะรวมกันต่อเรือที่ศาลากลางบ้าน ที่บ้าน สังกาอู๋ โดยใช้เวลาประมาณ 10 ชั่วโมง มีทั้งดนตรีพื้นบ้านและดนตรี สมัยใหม่ร่วมด้วย

หลังจากนั้นเมื่อต่อเรือเสร็จแล้ว ในช่วงบ่าย ชาวบ้านจะมารวมกันเพื่อเตรียมแห่เรือจากบ้านสังกาอู๋ไปยังบ้านหัวแหลม ระยะทาง ประมาณ 5 กิโลเมตร

บาวา ปาจัก

บาวา ปราฐู ดาตัก เซอกาอู รอยจ กะ ตูโปะ.
ลู่มาะฮักกีตา นะ ปากัยจ ญาวา จะกุกะ. อาดา ซาวารา
บานา. รัมโฆง. มาญัก ยาลัด. บวยจ บรี รัมมัย.

เดะ นะ บาวา ปราฐู ปาจัก. นะ อาดา เปอนานา.
ลัมโพง. เกอئك. ปราฐู ปาจัก. กะกึเตอ ลู่มาะฮักกีตา
นารี รัมมัย. บารัก ฮีนี้ ยาตี ลากู บามมัย บายี นะ
กีตา. กึเตอ ยาตี บารัก เดะ กีตา บวยจ ปีลัดตาชด.

ตานานะ รอยจ กะ ตูโปะ. บาวา ปราฐู ปาจัก
ปี เบอกีลิก เดะ ดาโตะ ตีกา กาลี. กึเตอ บาวา ปี
เตอจะฮ่ เดะ ลอด อูชี บานา.

แห่เรือ

ในการแห่เรือจากบ้านสังกาอู่ถึงบ้านหัวแหลม ชาวบ้านมีการแต่งตัวสวยงามกันอย่างเต็มที่ มีเสียงดนตรีบรรเลงตลอดเส้นทาง สร้างความสนุกสนานให้แก่ชาวบ้าน

ในการจัดขบวนแห่เรือ จะเริ่มจากป้ายขบวน เครื่องเสียง โทน เรือ และชาวบ้าน ถือว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญของการทำพิธีลอยเรืออีกด้วย

เมื่อถึงบ้านหัวแหลม ขบวนแห่เรือจะแห่วนที่ศาลาโต๊ะ 3 รอบ และนำไปตั้งที่หน้าศาลาประกอบพิธี

นาริ บานา

เตะ บุกุโຍจ ลานี้ด. ตานา เกอลับ ฮาดา บวยจ
ลาภู นาริ บานา. ฮาดา โกะ บารัก เตะ บวยจ ลาภู.
บาทัน กาลานูต. ฮามา เลอปปัยจ กาลานูต. นะ บุมอ
เซอมียา อูจ.

ตานา บุมอ บวยจ ลาภู นาริ บานา ชูต๊ะฮ ฮะฮ.
โกะ ลูเมะฮลวอยจ นะ แมะ ปาคัยจ นาริ กิลิก ปราฮู
ปาจัก. รอยจ เตองะฮลลပ် กิเตอ อูชิ เลบาละ ปูลัก.

รำวงรำมะนา

ช่วงเวลาประมาณ 2 ทุ่มจะมีการทำพิธีรำมะนา โดยเครื่องที่ใช้
ในพิธีได้แก่ หมอนโบราณ และเสื่อใบเตย ซึ่งหมอนโบราณจะเป็นหมอน
ของโต๊ะหมอนคนแรก

เมื่อโต๊ะหมอนทำพิธีรำมะนา
ในเพลงสำคัญเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็จะ
มาร่วมกันรำวงรอบเรือ

ເລບາເລ

ເລບາເລ ນາຕີ ບາຣັກ ອູຮີ ຟາ ເຕະ ເໜືອມີຍາ
ບວຍຈ ຕະ ກາລານຸຊູ. ເລບາເລ ນະ ບວຍຈ ເຕອຈະອໍ
ມາລັບ. ປີ ນູມອ ນະ ບວຍຈ ລາກູ ເລບາເລ ນະ ອາດາ
ລາກູ ຈາຕີ ໂກະ ບານາ. ນະ ປາລູ ອູວາ ຕີກາ ກະ
ບານາ ບາດູ. ເລບາເລ ປັດ ຜູ້ຕະອໍ.

ເລບາເລ ນີ້ ອາເມດ ອາເຍ ແມະ ຜູ້ວິຍຈ ໂກະ
ເໜືອມີຍາ. ປີ ເກອນາ ໂກະ ຈາວາ ເບອເລະອໍ ບາໂຮະ
ເກຣາະ. ບາຣັກ ເຕດ ບາຍີ ປີຊາ ສ່າຍອຍຈ. ປີ ສ່າມາ
ອາເຍ ລາໂວຍຈ. ກາໂຕະອໍ ບວຍຈ ສ່າປີອໍ ຟ່າມູອ່າ.

เลบาเล

ในช่วงเวลากลางคืน โต๊ะหมอจะทำพิธีเลบาเล (เล – บา – เล)
เลบาเลเป็นการละเล่นชนิดหนึ่งที่ปฏิบัติกันมาแต่โบราณ เลบาเล
จะทำขึ้นในเวลาเที่ยงคืน ซึ่งโต๊ะหมอจะทำพิธีและจะมีการตีรำมะนา
2 – 3 เพลง ทุกครั้งที่มีการละเล่นเลบาเลจบ เพลงเลบาเลก็จะหยุด
เลบาเลเป็นการเอาน้ำมาสาดกันให้โดนร่างกาย ซึ่งถือว่าการ
ล้างเคราะห์อีกวิธีหนึ่ง ถือเป็นการล้างสิ่งไม่ดีให้ลอยไปกับน้ำทะเล
ต้องทำกันทุกคน

ອາຣີ ປາຈັກ

ອາຣີ ນູລັດ ທູໂຣຍຈ ໂຜະ ເໜເກອລັບ ນູໂກຍ ສີມາ.
ນາຕີ ອາຣີ ອາເມດ ປຣາຊູ ປີ ສ່າງອຍຈ. ປີ ອາຕັຍຈ ບາຣັກ
ເຕດ ບາຍີ. ອາຕັຍຈ ປີ ສ່າມາ ໂກະແຈໂກະຟິ່ງ. ອຸຣັກລາໂວຍຈ
ອາເມດ ບຣັຍສ໌. ສ່າມາ ບາຣັກ ເຕະ ກຣັດ. ອາດາ ກູກູ.
ໂປະ. ນະ ກີເຕາ. ເບາະສ໌ ເຕະ ເກອຕັຍສ໌. ກີເຕອ ບາວາ ປີ
ເບາະສ໌ ເຕະ ປຣາຊູ.

ເໜມີຍາ ປາຕັຍຈ ມາໂຜະ ບວຍຈ ລູເມອ ຄູາວາ
ສ່າມາ ເກອມັກ. ປີ ບາຣັກ ເຕດ ບາຍີ ເຕອເບະ ປີ ກີເຕອ
ໂກະເປອຽາເກະ ມູກາ

ກະກີເຕອ ນູມອ ນະ ຈູໂຈະສ໌ ແດດປີ ບາລກ ໂກະແຈ
ໂກະຟິ່ງ. ກີເຕອ ລັຍຈ ຈະ ອາດາ ໂກະແຈໂກະຟິ່ງ ກະ
ເບາະສ໌ ສ່າງອຍຈ ເຕດ ເປອນັຍຈ ປຣາຊູ ອີນີ ລາກີ. ຕາປີ
ກະ ອາດາ ໂກະແຈໂກະຟິ່ງ ແມະສ໌ ສ່າໂມຍຈ ບາຣັກ ຕະສ໌
ບາຣູ ປີ ເປອນັຍຈ.

ลอยเรือ

ในวันแรม 1 ค่ำ ช่วงเวลา ตี 5 เป็นวันที่นำเรือไปลอย เพื่อส่งของหรือสิ่งไม่ดีผ่านไปยังบรรพบุรุษ ชาวบ้านจะนำข้าวของเครื่องใช้ เศษเล็บ เศษผมของตนเอง ห่อและนำไปกับเรือ โดยผู้เข้าร่วมพิธี จะนำเอาข้าวตอกมาลูบตัวเพื่อให้สิ่งไม่ดีออกไปหรือขับไล่โรคภัยไข้เจ็บ

จากนั้นโต๊ะหมอมจะจุดเทียนเพื่อเรียกบรรพบุรุษและดูว่ามีบรรพบุรุษมารับหรือยัง หากยังไม่มีก็จะยังไม่ปล่อยเรือออกไป แต่หากมีบรรพบุรุษมารับเรือแล้วก็จะปล่อยเรือ

โต๊ะหมอจะพูดว่า “อาละฮ กะลาโวจ” เพื่อให้ชาวบ้านหันหน้าไปทะเล จากนั้นโต๊ะหมอจะดูเทียบเป็นครั้งที่สองและพูดว่า “อาละฮ กะฮูตัต” เพื่อให้ชาวบ้านหันหน้าไปข้างบนและครั้งที่สามโต๊ะหมอจะพูดว่า “อาละฮ กะลาโวจ” หมายความว่า มีบรรพบุรุษมารับของแล้ว

จากนั้นชาวบ้านก็จะยกเรือพร้อมกับส่งเสียงโห่ร้อง และนำเรือไปปล่อยบริเวณหลังเกาะกรวง ซึ่งเป็นจุดที่ปล่อยเรือเป็นประจำทุกครั้ง

หลังจากปล่อยเรือเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ที่ไปปล่อยจะกลับเข้ามาโดยข้ามเส้นที่โต๊ะหมอขีดไว้ เรียกว่าเส้นฮาดัก เพื่อไม่ให้ผีตามกลับมา

บาโฆะ กายู พาดัก

ซุเดะฮ์ เปอปปัยจ ปราชู ปาจัก ดะฮ์. ลูเมะฮ์กีตา
มานา เตอจะฮ์ ปี บาโฆะ กายู บูกอ. นะเมะ บวยจ
พาดัก. บวยจ ยาดิ เซอภัยจ บาร์ก ๓ะระฮ์. เซอภัยจ
โกะ ฮ่าตุ เตะ นะ มาแระฮ์ บวยจ ๓ะระฮ์.

ปี บาโฆะ กายู พาดัก. นะ อาดา เกอปาลา
บาโฆะกายู. ฮ่ามา อาดา เซอฮียา บาวา ปาลู กูฮันัก.
อาดา นะนานะ มาแระฮ์ ปาลู บาวา ยาลัด บาร์ก นะ
บวยจ. กายู พาดัก อาดา กายูบูกอ ดาโวด ปาลัยฮ์.
มาแระฮ์ จุลัด บรี เบอฮารี มาแระฮ์ ฮักภัยจ เตะ กายู.
โฆะ ฮาตัยฮ์. โฆะ กิริ. โฆะ กานัน. จาจะ ลูโยะฮ์
เปอปปัยจ. ลามูลาเปะ ยุกลีเฮ. ซุฮัยบารู. โอะมะละละ.

ตัดไม้พาดัก

หลังจากที่ปล่อยเรือไปเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งจะต้องไปตัดไม้ปางแร่ สำหรับทำไม้พาดัก เพื่อเป็นเครื่องหมายป้องกันสิ่งไม่ดีหรือภูตผีปีศาจมาทำร้าย

ในการตัดไม้พาดักนั้นจะมีหัวหน้าตัดไม้พร้อมกับมีขบวนแห่ด้วยเสียงโทน ซึ่งมีเด็ก ๆ มาร่วมเล่นดนตรี และเดินแห่

ส่วนประกอบของไม้พาดัก มีไม้ฝั่งแร่ ใบพ้อ ฉีกให้เป็นเส้น และติดบริเวณด้านบน ด้านซ้าย และขวาของไม้พาดัก โดยไม้พาดักมีทั้งหมด 7 ต้น

ก่อนที่จะปักไม้พาดัก โตะหมอจะทำพิธีบอกกล่าวและจะนำไม้ไปปัก 7 แห่งได้แก่ อ่าวละตัน คลองปอ อ่าวมะละ และ อ่าวควน อ่าวพร้าว หัวแหลม และสังกาอู้

เตอโละ บุกะ. เตอโละ กามะ. เตอโละ เซอกากู.
ฮ่าตาทานู เดะ ตูโปะ.

กะกัเตอ นะ ฮาดา กายู พาดัก. เดะ นะ จี
เบอะฮဲ เดะ โกะ ตูโปะ เดะ เซอมียา ตูโละ. เบอเละฮဲ
จี กายู บาดัก นี เซอกักขจ บารัก เตด บาญี. โกะ
ฮ่าตุ. ยาจัน จี มาโไซะ เดะ ตูโปะ นะ อุรุกรลาโวขจ
เบอเละฮဲ.

จากนั้นนำไม้พาดักที่เตรียมไว้ไปปักตามอ่าวใหญ่ที่มีคนอยู่
ให้ไม้พาดัก หรือไม้กางเขนนี้ช่วยกันสิ่งที่ไม่ดี หรือพวกผีปีศาจไม่ให้เข้ามา
ในหมู่บ้านได้

บวยจ อายะ อูบัยจ — มานี อายะ อูบัยจ

บารัก บวยจ อายะ อูบัยจ อาดา ตาโวด จูโณช
ปาชา. บุงา ปีไนง จูโยะช อารี. บุงา กามะ จูโณช.
ตาโวด มัยช ตาโวด ปีระ. อาเมต เกอเมียน ปี ยาลัด
เบอเกิลิก เตะ กาญ พาดัก ติกา กาลิ. กิเตอ อาเมต
ปรี กะ บุมอ. กิเตอ บุมอ อาเมต เกอหมัก มาแระช ปรีก
เตะ แดต ฐัชิต กูรี. อาเมต แดต มาแระช ฐัรัก เซอबाटัก.
ปี จูโจะช เปอเลอกัยจ เตะ มูโละช กูรี. กิเตอ บุมอ
อาเมต แดต ฐุตก เตะ อายะ. กะ แดต กูเกอ เตะ
อายะ เปอจะช อายะ บายี. กะ ฐุตก แดต เตะ อายะ
เตต เปอจะช อายะ ตะระช. ภาโตะช เจอบุ แดต บวก
นอ ก เตะ เปอจะช. ฐาตาอานู เจอบุ อายะ กูรี ลก
บายี แมะ เปะช.

กะกิเตอ ปูลัก อาเมต แดต ปูลัยช กานัน เตะ
มูโละยจ กูรี ติกา กาลิ. ปูลัยช กิรี ติกา กาลิ.

ทำน้ำมนต์

เครื่องใช้ในการทำน้ำมนต์ประกอบด้วย ใบสี 7 อย่าง ดอกหมาก 7 ก้าน ดอกมะพร้าว 7 ก้าน ใบทอง ใบเงิน นำมารวมกันแล้วทำพิธี

ก่อนทำน้ำมนต์จะต้องนำกำยานไปวนรอบไม้กางเขน 3 รอบ และนำมาให้โตะหมอ จากนั้นโตะหมอจะนำดอกมาโรยที่เทียน เจ้าของโองน้ำมนต์นำเทียนมาคนละเล่ม ไปจุดและวางไว้บนปากโอง แล้วโตะหมอ ก็หยดเทียนลงในน้ำ หากหยดลงไป ในน้ำแล้วเทียนแตก แสดงว่าดี แต่ถ้าหยดลงน้ำแล้วเทียนไม่แตก แสดงว่า

ไม่ดี ต้องตักหยดเทียนที่ไม่แตกออกไปเสียก่อน แล้วตักน้ำจากโองอื่นมาใส่

ฮ่าตา อานู อามัด ตาโหวด มัยฮ์ ฮ่ามา ตาโหวด
ฮี้ระ เจอลุ ตาลับ อายะ ตีกา กาลิ. กะกัเตอ ฮี อายะ
พพ ฐุรต ตาลับ กูรี. กัเตอ ฐุตะฮ์ ลากู อายะ ฮูบัยจ ๓๖.
บาก็ กัเตอ โกะ ฐุฮ์ด กูรี อากะ กูรี อายะ ฮูบัยจ.
กะกัเตอ ปาคัยจ บอเปอจะฮ์ ฮี มานี ๓๖ ๗๖.
เซอมียา มานี ลามูลา อามัด อายะ บายี เตอโปะ
ปาลา ตีกา กาลิ. กะกัเตอ บอฮูกิ ๓๖ มูคา กัเตอ บารู
มานี ๓๖โรยจ ฮ่ามา โอะ. เกอณา มานี ๖๖ ฮ่าบิฮ์ กูรี.
บอบาลิ ๓๖๓ ๖๖๓๖ ๓๖๓๖ ๓๖๓๖ ๓๖๓๖ ๓๖๓๖ ๓๖๓๖
อารี. กัเตอ อามัด กูรี บาลิ ๓๖๓๖.

จากนั้นนำเทียนวนขวา บริเวณปากโอ่ง 3 รอบ วนซ้าย 3 รอบ
แล้วนำใบเงิน ใบทอง จุ่มลงในน้ำ 3 รอบ แล้วจึงรดใบเงิน ใบทอง
ให้น้ำหยดกลับลงโอ่ง เป็นอันเสร็จพิธี

หลังจากทำน้ำมนต์เสร็จแล้ว เจ้าของโอ่งจะยกโอ่งใส่น้ำมนต์

แล้วแยกย้ายกันไปอาบน้ำตาม
ครอบครัว โดยคนอาบน้ำคนแรก
จะเอาน้ำราดหัว 3 ครั้งก่อน จากนั้น
นำมาล้างหน้าจึงจะสามารถอาบน้ำ
หรือดื่มได้ ซึ่งจะต้องอาบน้ำมนต์
ให้หมดและห้ามนำโอ่งกลับบ้าน
เป็นอันขาด

ກາລາ ນູຕູ ລູເມາະຮີກິຕາ. ນາຕີ ຫູດະຮໍ ມານີ ອາເຍ
ອູບັຍຈ. ລູເມາະຮີກິຕາ ນະ ຍາລັດ ບາລີ ຣູມະຮໍ ບາວາ ບຣັຍຮໍ
ຖູເງະ ເຕະ ບູມອ ບວຍຈ ລາກູ ຕະຮໍ. ມາແຣະຮໍ ປຣັກ ເບອກິລິກ
ຣູມະຮໍ ດູຄູ ເຕະ ນະ ມາໂຮະ ຣູມະຮໍ. ເປອຈາຍາ ຈະ ບຣີ ບາຣັກ
ຕະຣະຮໍ ເຕອເບະ ຫີ. ຕານາ ບາລີ ຣອຍຈ ຣູມະຮໍ ເປອຈາຍາ
ຈະ ຕານາ ບາລີ ຣອຍຈ ຣູມະຮໍ ເຕດ ຫີ ບູຣີ. ເຕດ ຫີ ເຕອເບະ
ລາໂວຍຈ. ເປອຈາຍາ ຈະ ກະ ບູຣີ ແຈຍັງ ນະ ຕູໂຣຍຈ ມາແຣະຮໍ
ເຕະ ຣູມະຮໍ.

ຕາຫີ ມູຣຸຍຮໍ ຫີ ປຣັກ ບຣັຍຈ ຖູເງະ ເຕດ ຣາຕາ ຣູມະຮໍ.
ຕາຫີ ຈະ ວະຕູ ຫີ ຍາລັດ ເປອນີ ບາຍີ ບາລີ ຣູມະຮໍ. ເຮອນັງ
ກີເຕອ ເຮອມີຍາ ບາລີ ຫີລັກ ອາຣີ ເຕດ ຫູປາ ກາລານູຕູ.
ກາເລາ ປາຈັກ ເຕດ ຫາບີຮໍ ເຕດ ບາລີ.

ในอดีต หลังจากชาวบ้านอาบน้ำมนต์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านจะเดินทางกลับบ้าน โดยนำข้าวสารผสมขมิ้นซึ่งผ่านการทำพิธีของโต๊ะหม่อมมาแล้วนำมาโปรยบริเวณรอบ ๆ บ้าน ก่อนที่จะเข้าบ้าน เพราะเชื่อว่าจะไล่สิ่งที่ไม่ดีออกไปได้

เมื่อชาวบ้านกลับถึงบ้านแล้ว ห้ามส่งเสียงดัง ห้ามออกทะเล เนื่องจากเชื่อว่า หากส่งเสียงดัง บรรพบุรุษจะตามกลับมาที่บ้าน

แต่ปัจจุบัน การโปรยข้าวสารผสมขมิ้น เกิดขึ้นบางบ้านเท่านั้น เนื่องจากการเดินทางสะดวกขึ้น จึงสามารถเดินทางกลับบ้านได้ทุกวัน ไม่เหมือนเมื่อก่อน ถ้างานลยเร็วไม่หมดก็ไม่ได้กลับบ้าน

